

Bankwatch Network u saradnji sa WWF-om i Green Home-om objavljuje izvještaj: "Ko plaća a ko profitira" koji se bavi analizom subvencija/podsticaja za male hidroelektrane u zemljama Zapadnog Balkana.

"Gradnja mHE u regiji stimulirana podsticajima rezultirala je devastiranom životnom sredinom, malim udjelom u ukupno proizvedenoj električnoj energiji i bogaćenjem pojedinaca bliskih vlasti", navode u Green Home-u.

Prema njihovim riječima, sprovedena analiza pokazala je da su u 2018. godini u zemljama Zapadnog Balkana mHE proizvele svega 3,6 odsto električne energije dok su dobile čak 70 odsto podsticaja za obnovljive izvore energije.

"Da mHE predstavljaju unosan biznis pokazuje podatak da se za samo devet godina broj mHE učetvorostručio. Ukupan broj mHE 2009. godine u zemljama Zapadnog Balkana bio je 108 dok je 2018. taj broj 488", kazali su u ovoj NVO.

Kada se govori o Crnoj Gori, 2009. godine u operativnoj fazi bilo je sedam mHE, a do kraja 2018. godine pored njih, 15 novih malih hidroelektrana je počelo sa radom.

"Udio električne energije proizvedene iz mHE zanemarljivo je mali i za 2018. godinu iznosio je svega 2,7 osto. Nove mHE su prouzrokovale ozbiljne probleme lokalnom stanovništvu, s obzirom na to da je mehanizacija uništila puteve i šume, a čitave rijeke su presušile nizvodno od vodozahvata", saopšteno je iz Green Homa.

Kako su dodali, rijeke su preusmjerene u cijevi kako bi se povećala brzina vode i proizvelo više električne energije.

Sve ovo dovelo je do nezadovoljstva građana i gotovo svakodnevnih protesta na rijekama u Crnoj Gori.

Osim toga, podsticaji su izgubili kredibilitet, prvenstveno zbog toga što korist od mHE koje se subvencioniraju iz državnog budžeta imaju samo vlasnici istih.

Početak godine na snagu je stupila nova uredba o nivoima podsticaja koja predviđa postepeno smanjenje podsticajnih fid-in tarifa poslije 2020. godine, a Vlada je najavila da će nastaviti da promovira obnovljivu energiju bez zagarantovanog otkupa električne energije. Međutim, nova pravila će se primjenjivati samo na nove ugovore. Osim toga upitno je da li Vlada ukida podsticaje za obnovljive izvore enegrije samo dok se ne dogovore novi ciljevi za 2030. godinu.

"Postojeće ugovore za garantovane otkupne cijene za mHE treba revidirati jer važe još nekoliko godina. Svi ugovori koji su potpisani, a koji nijesu ispunili sve pravne uslove moraju biti poništeni", naglasao je Milija Čabarkapa iz WWF u Crnoj Gori.

U ovoj NVO navode da su podsticaji za hidroelektrane izazvali ekološku štetu i doveli do društvenog sukoba u regiji, a nijesu značajno doprinjeli proizvodnji električne energije.

“Kako bi napredovali na putu ka energetske tranziciji u regiji, treba subvencionisati samo energetske efikasnost i nove tehnologije poput toplotnih pumpi i solarnih fotonaponskih instalacija za domaćinstva, a ne postojeće tehnologije čiji se troškovi neće dalje smanjivati”, poručuju u Green Home-u.

Izvor: cdm.me